

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta

PL 25

00023 Valtioneuvosto

19.10.2017

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00230 Valtioneuvosto

Asia**Lisäkirjelmä luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevan lain tarkistamistarpeisiin**

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on 21.4.2016 saattanut oikeusministeriölle tiedoksi luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevan lain tarkistamistarpeita. Myös oikeuskansleri, apulaisoikeuskansleri ja Suomen Lakimiesliitto ovat tehneet aloitteet kyseisen lain muuttamiseksi. Oikeusministeriöstä saadun tiedon mukaan kaikista aloitteista tullaan laatimaan oikeusministeriössä virkатыönä yhteinen arviomuistio syksyllä 2017. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmälle samassa yhteydessä arvioitavaksi vielä seuraavat laissa havaitsemansa tarkistamistarpeet.

Valvonta-asioiden kaksinkertainen käsittely lautakunnissa

Tällä hetkellä luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat valvonta-asiat käsitellään ensin valvontalautakunnassa ja uudestaan oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa, mikäli valvontalautakunta katsoo, että luvan saaneelle oikeudenkäyntiavustajalle tulisi määrätä kurinpidollisena seuraamuksena seuraamusmaksu tai hänen lupansa tulisi peruuttaa. Muutoksenhakuasteet huomioon ottaen luvan saanutta oikeudenkäyntiavustajaa koskeva valvonta-asia voidaan näissä tapauksissa käsitellä neljässä eri prosessissa (valvontalautakunta, oikeudenkäyntiavustajalautakunta, hovioikeus, korkein oikeus).

Lain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 318/2010 vp) luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevan valvontatehtävän antamista valvontalautakunnalle on perusteltu tarkoituksenmukaisuus- ja kustannustehokkuusperusteilla. Hallituksen esityksessä (HE 318/2010 vp, s. 19) on todettu, että valvontalautakunnalla on korkea osaamisen taso ja pitkäaikainen kokemus hyvän asianajajatavan valvonnasta. Valvonnan on katsottu tapahtuvan myös kustannustehokkaasti, kun se hoidetaan samassa elimessä kuin asianajajien ja julkisten oikeusavustajien valvonta.

Koska valvontalautakunta ei ole viranomainen, valvontatehtävän sille antamista on arvioitu lain esitöissä perustuslain 124 §:n kannalta. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Hallituksen esityksessä (HE 318/2010 vp, s. 63) on katsottu, että lukuun ottamatta seuraamusmaksun määräämistä ja luvan peruuttamista, valvontatehtävään ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. Valvontatehtävän antamisen valvontalautakunnalle ei ole katsottu vaarantavan perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia ottaen huomioon muun muassa, että valvontalautakunnan toimintaan sovelletaan hallinnon yleislakeja ja sen päätöksistä on oikeus hakea muutosta tuomioistuimelta.

Siltä osin kuin kyse on elinkeinoluvan kurinpidollisesta peruuttamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä tullaan hallituksen esityksen (HE 318/2010 vp, s. 19) mukaan ainakin lähelle merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tästä syystä toimivaltaa ei ole vakavimpien seuraamusten määräämisen osalta katsottu voitavan antaa valvontalautakunnalle vaan on päädytty kaksinkertaiseen lautakuntakäsittelyyn.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on käytännön toiminnassaan havainnut, että kaksinkertainen lautakuntakäsittely pitkittää merkittävästi lopullisen ratkaisun saamista asiaan. Asioiden kahteen kertaan käsittely aiheuttaa muun muassa hankaluuksia lausumapyyntöjen ja kutsujen tiedoksi antamisessa, koska valvontalautakunnan esityksen perusteella luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja osaa jo tehokkaasti pakoilla oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tiedoksiantoja asiassa ja siten lupansa peruuttamista. Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 15 §:n 2 momentin mukaan valvontalautakunnan tulee järjestää asiassa suullinen käsittely. Myös oikeudenkäyntiavustajalautakunta varaa luvan saaneelle oikeudenkäyntiavustajalle tilaisuuden tulla suullisesti kuulluksi. Suullisia kuulemistilaisuuksia hyväksi käyttämällä luvan saaneella oikeudenkäyntiavustajalla on mahdollisuus edelleen pitkittää asian käsittelyä esimerkiksi jäämällä pois käsittelystä lailliseen esteeseen vedoten. Asioiden käsittelyn viipyminen on puolestaan vastoin lain tarkoitusta parantaa oikeudenkäyntien asianosaisten oikeusturvaa ja asianmukaisen oikeudenhoidon edellytyksiä.

Kuten hallituksen esityksessä (HE 318/2010 vp, s. 63) on todettu, valvontalautakunnan asema rinnastuu monessa suhteessa viranomaiseen. Sen riippumattomuutta suhteessa asianajajayhdistykseen on vahvistettu luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain säätämisen yhteydessä, ja sen jäseniksi on nimetty luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia. Asianajajista annetun lain 7 k §:n mukaan valvontalautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja valvontayksikön toimihenkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Valvontayksikön toimihenkilön vahingonkorvausvastuuta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 8 § avustajan velvollisuuksista vastaa sisällöllisesti hyvää asianajajatapaa koskevia ohjeita. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta ei voi valvontalautakunnan julkisten ratkaisuselosteiden perusteella tuntea hyvää asianajajatapaa yhtä hyvin tai ainakaan paremmin kuin valvontalautakunta. Lisäksi valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ratkaisusta on samanlainen muutoksenhakuoikeus Helsingin hovioikeuteen ja edelleen korkeimpaan oikeuteen, mikäli korkein oikeus myöntää valitusluvan.

Valvontalautakunta voi asianajajista annetun lain 7 §:n mukaan erottaa asianajajan asianajajayhdistyksestä kurinpidollisena seuraamuksena. Tällä on vaikutusta myös luvan saaneiksi oikeudenkäyntiavustajiksi pyrkiviin henkilöihin,

sillä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:n 4 momentin mukaan henkilölle, joka on kurinpidollisena seuraamuksena erotettu asianajajayhdistyksestä, ei voida myöntää lupaa ennen kuin kolme vuotta on kulunut erottamisesta. Valvontalautakunnan päätöksellä on siten samanlainen kolmen vuoden karenssi vaikutus kuin oikeudenkäyntiavustajalautakunnan luvan peruuttamista koskevalla päätöksellä. Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:n 5 momentin mukaan henkilölle, jonka lupa oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimiseen on peruutettu kurinpidollisena seuraamuksena, ei voida myöntää uutta lupaa ennen kuin kolme vuotta on kulunut siitä, kun luvan peruuntuminen on alkanut.

Valvontalautakunta siis käyttää jo nykyisin suhteessa asianajajiin valtaa, joka on, jos tällainen henkilö hakee lupaa oikeudenkäyntiavustajana toimimiseen, vaikutuksiltaan luvan peruuttamista vastaavaa julkista valtaa. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan näkemyksen mukaan ei näin ollen pitäisi olla estettä sille, että valvontalautakunta voisi päättää myös seuraamusmaksun määräämisestä ja luvan peruuttamisesta ilman, että asia tulisi saattaa vielä oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ratkaistavaksi.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmän arvioitavaksi, voidaanko lakia muuttaa niin, että valvonta-asioiden kaksinkertaisesta käsittelystä luovutaisiin ja kaikki luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat valvonta-asiat käsiteltäisiin ja ratkaistaisiin valvontalautakunnassa. Mikäli siirryttäisiin yksiraiteiseen lautakuntakäsittelyyn, yksi mahdollisuus voisi olla, että valvontalautakunnan tulisi ennen asian ratkaisemista kuulla oikeudenkäyntiavustajalautakuntaa ratkaisuesityksestään, kun seuraamukseksi tulisi seuraamusmaksu tai luvan peruuttaminen. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta voisi antaa asiassa lausuntonsa, jos katsoo sen tarpeelliseksi. Päätösvalta asiassa olisi kuitenkin valvontalautakunnalla ja koska oikeudenkäyntiavustajalautakunnan kuuleminen voitaisiin toteuttaa nopeasti, asian käsittelyaika ei pitenisi tarpeettomasti.

Mikäli valvonta-asioiden käsittely siirrettäisiin kokonaisuudessaan valvontalautakuntaan, samassa yhteydessä tulisi arvioida uudelleen valvontalautakunnan kokoonpano.

Luvan määräaikainen peruuttaminen

Tällä hetkellä luvan peruuttaminen on mahdollista ainoastaan toistaiseksi. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmän arvioitavaksi, tulisiko lautakunnalla olla mahdollisuus peruuttaa lupa määräaikaisesti vastaavasti kuten viirantoimituksesta pidätettäessä.

Luvan määräaikaista peruuttamista voitaisiin käyttää esimerkiksi tilanteessa, jossa luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on tuomittu törkeästä talousrikoksesta rangaistukseen, mutta tuomio ei ole saanut lainvoimaa. Lupa voitaisiin peruuttaa esimerkiksi käräjäoikeuden tuomion perusteella siihen saakka, kunnes rikosasia on lainvoimaisesti ratkaistu. Tämän jälkeen lupaedellytykset arvioitaisiin uudestaan.

Tällä hetkellä oikeudenkäyntiavustajalautakunta odottaa, että tuomio saa lainvoiman ennen kuin ryhtyy sen perusteella toimiin luvan peruuttamiseksi. Käytännössä on havaittu, että luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja pystyy viivyttämään asian käsittelyä oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa vuosilla, mikäli hän käyttää kaikki rikosasian valitustiet loppuun. Viivästyksellä on merkittävä

vaikutus asiakkaiden oikeusturvaan ja myös oikeudenhoidon uskottavuuteen.

Tietojenantovelvollisuuden rikkomisen sanktioiminen

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 15 §:n 3 momentin mukaan oikeudenkäyntiavustajan tulee antaa häneltä pyydetty tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti valvonta-asiaa valvontalautakunnassa käsiteltäessä.

Apulaisoikeuskansleri on 13.6.2017 tekemänsä muutosesityksen täydennyksessä katsonut, että kyseisen tietojenantovelvollisuuden rikkominen tulisi rinnastaa lain kurinpidollista seuraamusta koskevassa 13 §:ssä lain 8 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien rikkomiseen ja myös sanktoidusta tietojenantovelvollisuudesta oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle tulisi säätää.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta yhtyy apulaisoikeuskanslerin esitykseen. Kuten Helsingin hovioikeuden 2.6.2017 antamissa päätöksissä nro 677, 678 ja 679 on todettu, voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä lain 15 §:n 3 momentin velvoitteen laiminlyönnistä johtuvista seuraamuksista eikä myöskään säännöksiä uhista, joita voitaisiin käyttää velvoitteiden noudattamisen tehostamiseksi. Hovioikeus on todennut, että valvonta ei tällaisissa olosuhteissa toteudu lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan näkemyksen mukaan sanktioitu velvoite antaa tietoja ja selvityksiä avoimesti ja totuudenmukaisesti tulisi säätää erikseen myös oikeudenkäyntiavustajalautakunnan osalta niin valvonta-asioissa kuin lupahakemusvaiheessa sekä niissä luvan peruuttamista koskevissa asioissa, jotka lautakunta saattaa vireille viran puolesta.

Yläikärajan asettaminen luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille

Luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille ei ole säädetty yläikärajaa. Käytännössä on havaittu, että luvan saaneiksi oikeudenkäyntiavustajiksi hakeutuu lakimiehiä, jotka ovat jääneet eläkkeelle muusta toimestaan. Esimerkiksi eläkkeelle siirtyvä asianajaja ei saa Suomen Asianajajaliiton sääntöjen mukaan harjoittaa enää asianajajotoimintaa.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmän arvioitavaksi, tulisiko luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille säätää yläikäraja.

Julkisen oikeudenkäyntiavustajaluettelon sisältö ja muoto

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 23 §:n mukaan julkisessa oikeudenkäyntiavustajaluettelossa julkaistaan luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan nimi ja luvan myöntämisen päivämäärä. Luettelo löytyy oikeusministeriön ylläpitämiltä lautakunnan internet-sivuilla, ja se on toteutettu siten, että kunkin avustajan tiedot saa ainoastaan yksilöidyn nimihauun perusteella. Edellä mainittujen tietojen lisäksi luettelossa julkaistaan luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan paikkakunta.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle on eri yhteyksissä ja eri tahoilta tullut palautetta, että lautakunnan internet-sivuilla tulisi olla julkinen, aakkosellinen luettelo kaikista luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista ja että siellä tulisi julkaista myös heidän yhteystietojaan.

Tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio esitti lausunnossaan 10.10.2012 näkemyksensä, että julkinen luettelo viittaa ennen kaikkea oikeuteen saada pyydettyä tietoa kyseisestä luettelosta ja että oikeudenkäyntiavustajaluettelo tulisi käytännössä toteuttaa vastaavalla tavalla kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskeva JulkiTerhikki-tietokanta. Oikeuskansleri Jaakko Jonka puolestaan toi tarkastuskertomuksessaan 4.6.2015 esiin, että koska kyse on oikeusministeriön sivuista, riskinä voi olla, että kaikkien oikeudenkäynneissä toimimaan oikeutettujen oikeudenkäyntiavustajien ajatellaan olevan luettelossa, vaikka myös Asianajajaliiton internet-sivuilla on oma luettelonsa. Lisäksi hän on todennut, että viranomaisen tehtävä ei ole mainostaa yksityisen toimijan palveluita.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmän arvioitavaksi, olisiko oikeusministeriön ylläpitämällä lautakunnan internet-sivuilla perusteltua julkaista julkinen, aakkosellinen luettelo kaikista luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista ja tulisiko luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 23 §:ä muuttaa niin, että julkisessa luettelossa voitaisiin julkaista myös luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien yhteystietoja.

Aakkosellinen luettelo luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista voitaisiin julkaista esimerkiksi käräjäoikeus- ja hovioikeuspiireittäin. Koska kaikki luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat eivät tarjoa oikeudellisia palveluita, eivätkä näin ollen välttämättä halua nimeään ja yhteystietojaan julkaistavan internet-sivuilla, oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tulisi tiedustella heiltä ensin lupaa tietojensa julkaisemiseen. Väärinkäsitysten välttämiseksi samalla internet-sivulla kerrottaisiin, että kaikki oikeudenkäynneissä toimimaan oikeutetut avustajat eivät ole luettelossa vaan käytettävissä ovat myös asianajajien ja julkisten oikeusavustajien tarjoamat palvelut.

Laskutusperusteiseen tilitystapaan siirtyminen

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 24 §:n 2 momentin mukaan oikeudenkäyntiavustajalautakunta suorittaa vuosittain asianajajayhdistykselle 2/3 maksetuista valvontamaksuista.

Asianajajayhdistykselle tilitettävän määrän laskeminen on hoidettu oikeusministeriön talousyksikössä, joka on laatinut asiasta tilitysraportin oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle. Käytännössä on havaittu, että tilitettävä määrä on selvitetävissä vain useiden laskutoimitusten jälkeen ja niiden oikeellisuutta ei voida lautakunnassa tarkistaa tai se on erittäin hankalaa. Tämä johtuu siitä, että valtionhallinnon yhteinen Kieku-tietojärjestelmä ei toimi maksuperusteisesti, sen perusteella käsin tehdyt laskutoimitukset ilmenevät liitteenä olevasta tilitysraportista.

Oikeusministeriön talousyksiköstä on ilmoitettu, että valtion kirjanpito on suoritteperusteista eikä maksuperusteista tulojen seuranta ole tarkoituksenmukaista ylläpitää. Vastaavaa maksuperusteista tulojen seuranta ei ole käytössä muissa virastoissa. Monimutkaisten laskutoimitusten välttämiseksi oikeusministeriön talousyksiköstä on toivottu, että myös oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tilitykset asianajajayhdistykselle voitaisiin tehdä laskutetun määrän perusteella. Laskutetusta määrästä tulisi vähentää tileistäpoistot eli esimerkiksi valvontamaksut, jotka on ehditty laskuttaa niiltä luvan saaneilta oikeudenkäyntiavustajilta, jotka ovat menehtyneet ennen kyseistä valvontavuotta, mutta tieto meneh-

tymisestä on tullut oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle vasta vuosittaisen valvontamaksun laskuttamisen jälkeen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta saattaa työryhmän arvioitavaksi, tulisiko oikeudenkäyntiavustajalautakunnan asianajajayhdistykselle suorittamien valvontamaksujen osalta siirtyä laskutusperusteiseen tilitystapaan. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan näkemyksen mukaan järjestelmän tuottaman laskelman tulisi olla selkeä, luotettava ja yksinkertaisella tavalla tarkastettava. Toisaalta harkinnassa tulee ottaa huomioon, että kaikkia laskutettuja valvontamaksuja ei välttämättä koskaan saada perityksi.

Marianne Wagner-Prenner
Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan puheenjohtaja

Assi Suominen
Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan sihteeri

Liitteet

1. Tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnion lausunto 10.10.2012
2. Oikeuskansleri Jaakko Jonkan tarkastuskertomus 4.6.2015
3. Tilitysraportti asianajajayhdistykselle 22.6.2017

Tiedoksi

Oikeusministeriön lainvalmisteluosasto
Osastopäällikkö, ylijohdaja Kari Kiesiläinen
Hallitusneuvos Anne Hallavainio
Hallitussihteeri Mika Rislä
Oikeuskanslerinvirasto
Valvontalautakunta

LAUSUNTO

10.10.2012

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta

Heidi Viitala

heidi.viitala@om.fi

Viitaten lausuntopyyntöönne koskien oikeudenkäyntiavustajaluetteloa,
saapunut tietosuojavaltuutetun toimistoon 8.10.2012

Asia

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on lähettänyt tietosuojavaltuutetulle lausuntopyynnön koskien luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annettua lakia (715/2011), joka astuu voimaan 1.1.2013. Tietosuojavaltuutetulta on pyydetty lausuntoa oikeudenkäyntiavustajaluettelon julkaisemisen muodosta sekä siitä, voitaisiinko oikeudenkäyntiavustajaluetteloon lisätä henkilön tarkemmaksi yksilöimiseksi tieto luvan saaneen kotipaikasta, vaikka lainsäädäntö ei sitä edellytäkään.

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Näkemykseni mukaan julkinen luettelo viittaa ennen kaikkea oikeuteen saada pyydettyä tietoa kyseisestä luettelosta. Näin ollen oikeudenkäyntiavustajaluettelo tulisi käytännössä toteuttaa vastaavalla tavalla kuin JulkiTerhikki-tietokanta eli **tiedon oikeudenkäyntiavustajan luvan voimassa olosta saisi yksilöidyn nimihaun perusteella.**

Henkilötietolain 6 §:n mukaan henkilötietojen käsittelyn tulee olla asiallisesti perusteltua rekisterinpitäjän toiminnan kannalta ja henkilötieto 9 §:n mukaan käsiteltävien henkilötietojen tulee olla määritellyn henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen kannalta tarpeellisia (*tarpeellisuusvaatimus*). Vaikka rekisterin tietosisällöstä olisikin säädetty lain tasolla, voidaan henkilötietojen käsittelyn kannalta tarpeellisia henkilötietoja käsitellä, jos se on asiallisesti perusteltua rekisterinpitäjän toiminnan kannalta, eikä tämän tarpeellisen tiedon käsitteleminen sinänsä laajenna laissa määritellyn rekisterin tietosisältöä. **Näin ollen en näe estettä sille, että**

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00

oikeudenkäyntiavustajaluetteloon sisällytettäisiin myös luvan saaneen kotipaikka, jos se on tarpeen henkilön tarkemmaksi yksilöimiseksi. Näiltä osin, kuten muidenkin kyseiseen henkilörekisteriin talletettavien tietojen osalta, rekisterinpitäjän tulee huolehtia tiedon virheettömyydestä henkilötietolain 9 §:n mukaisesti.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Raisa Leivonen

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Henkilötietolain (523/1999) 38 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja käyttää päätösvaltaa siten kuin tässä laissa säädetään.

Henkilötietolain 40 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, ettei lainvastaista menettelyä jatketa tai uusita. Tarvittaessa tietosuojavaltuutetun on saatettava asia tietosuojalautakunnan päätettäväksi taikka ilmoitettava syytteesen panoa varten.

Henkilötietolain 40 §:n 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Tietosuojavaltuutettu valvoo yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (työelämän tietosuojalaki) (759/2004) 22 §:n mukaan lain noudattamista yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 32 §:n mukaan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on valvoa mm. lain 7 lukuun (26-29 §) sisältyvien suoramarkkinointia koskevien säännösten noudattamista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihe	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

OIKEUSKANSLERIN TUTUSTUMIS- JA TARKASTUSKÄYNTI OIKEUDENKÄYNTIAVUSTAJALAUTAKUNTAAN 21.5.2015

Aika ja paikka 21.5.2015 klo 14.00 – 16.00, Mannerheimintie 4, Helsinki

Läsnä

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnasta

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan puheenjohtaja, hovioikeuden presidentti Marianne Wagner-Prenner

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan sihteeri, käräjätuomari Riikka Meroma

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan osastosihteeri Maarit Hellgren

Oikeuskanslerinvirastosta

oikeuskansleri Jaakko Jonkka

neuvotteleva virkamies Johanna Koivisto

vanhempi oikeuskanslerinsihteeri Minna Ruuskanen

vanhempi oikeuskanslerinsihteeri Hanna-Mari Pekuri

Taustatietoja

Oikeuskanslerinvirastosta oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle tutustumis- ja tarkastuskäynnistä 7.5.2015 lähetetyssä kirjeessä oli pyydetty oikeudenkäyntiavustajalautakuntaa esittelemään toimintaansa ja valmistautumaan keskustelemaan etukäteen ilmoitetuista aiheista. Ne koskivat lautakunnan toimintaa sekä oikeudenkäyntiavustajista annetun lain soveltamista ja mahdollisia tarkistamistarpeita. Lisäksi oikeudenkäyntiavustajalautakuntaa oli pyydetty toimittamaan oikeuskanslerinvirastoon etukäteen viisi viimeisintä myönteistä sekä kielteistä lupahakemuksiin annettua ratkaisua. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta oli lisäksi toimittanut etukäteen tilastoraportit lautakunnassa vireille tulleista ja käsitellyistä asioista vuosina 2013 – 2015.

OIKEUSKANSLERIN VIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

Puhelin 0295 16001
Telefaxi 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

Asioiden määrät ja käsittelyajat

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan puheenjohtaja Wagner-Prenner kertoi oikeudenkäyntiavustajalautakunnan käsittelemien asioiden määristä vuosina 2013 – 2015. Oikeudenkäyntiavustajalautakuntaan on saapunut tähän mennessä 1595 lupahakemusta. Tällä hetkellä vireillä on kaksi lupahakemusta. Vuonna 2015 lautakuntaan on toistaiseksi saapunut 111 lupahakemusta.

Edellisenä vuonna hyväksytyjen hakemusten käsittelyaika oli keskimäärin 38 päivää ja hylättyjen viisi kuukautta. Hylättyjen hakemusten käsittelyaikaan vaikuttavat hakijoille lähetettävät täydennyspyynnöt ja se, että täydennystä joudutaan toisinaan pyytämään useasti.

Valvonta-asioita ei ole toistaiseksi ollut yhtään. Oikaisuasioissa on ollut kyse hakemuksista valvontamaksusta vapauttamiseksi.

Luvan peruuttamista koskevia asioita on paljon (132 kpl) ja suurin osa luvan peruuttamista koskevista asioista tulee vireille hakijan omasta pyynnöstä. Wagner-Prenner kertoi, että hakijoiden joukossa on paljon opiskelijoita, joilla on varanotaarin tutkinto ja suoritettu asianajajatutkinto, ja jotka hakevat työllistymismahdollisuuksien varmistamiseksi oikeudenkäyntiavustajan lupaa siten, että se voidaan saada heti maisterin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Jos vasta valmistunut päätyy työskentelemään alalle, jolla lupaa ei tarvita, lupa pyydetään peruuttamaan. Tähän vaikuttaa osaltaan se, että luvan saaneelta oikeudenkäyntiavustajalta peritään vuosittain valvontamaksu (358 €/vuosi). Lupia peruutetaan myös luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien siirtyessä Suomen Asianajajaliiton jäseniksi.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa on vireillä kaksi asiaa, joissa on kyse luvan peruuttamisesta viran puolesta. Wagner-Prenner arvioi, että viran puolesta peruutettavien lupien määrä tulee lisääntymään. Lautakunnan on mahdollista esimerkiksi sille saapuneen ilmoituksen johdosta ryhtyä selvittämään, täyttääkö luvan saanut oikeudenkäyntiavustajaa edelleen laissa säädetyt kelpoisuusvaatimukset. Jos luvan peruuttaminen tulee selvityksen perusteella kyseeseen, henkilölle varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Tällöin myös kysytään, haluaako henkilö tulla henkilökohtaisesti kuulluksi lautakunnan kokouksessa. Toistaiseksi tällaisia tilanteita ei ole ollut. Luvan peruuttaminen on mahdollista myös valvontamaksujen suorittamisen laiminlyönnin johdosta, minkä vuoksi valvontamaksujen suorittamista tulee myös seurata.

Menettely lupahakemusten käsittelyssä

Meroma ja Hellgren kertoivat, että oikeudenkäyntiavustajalautakunnan kokouksiin asiat valmistelelee osastosihteeri Hellgren, joka hakemuksen saavuttua kirjaa sen vireille, käy hakemuksen läpi ja pyytää tarvittaessa hakemukseen täydennystä. Jos osastosihteeri tarvitsee hakemuksen käsittelyssä apua, hän on yhteydessä lautakunnan sihteeriin ja keskustelelee asiasta tämän kanssa. Lautakunnan sihteeri käy asiat ennakolta läpi ennen lautakunnan kokousta. Lautakunta kokoontuu keskimäärin kerran kuukaudessa. Ensimmäisenä toimintavuotena lautakunta kokoontui tarvittaessa tiheämmin.

Hakija esittää näytön hakemuksessaan siitä, että hän täyttää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 2 §:ssä säädetyt luvan myöntämisen edellytykset. Hakemuksessa pyydetään ilmoittamaan lain tarkoittamista rangaistuksista sekä muista seikoista, joilla voi olla vaikutusta rehellisyys- ja sopivuusharkintaan. Hakijan tulee vakuuttaa antamansa tiedot oikeiksi. Lautakunta tarkistaa viran puolesta tiedot oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä. Rikosrekisteristä saadaan tietoja pyydettyä erikseen.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

Käytännössä tietoja pyydetään, jos hakemuksesta tai lautakunnalle mahdollisesti tulleista ilmoituksista ilmenee jotakin sellaista, joka antaa aihetta hankkia asiassa lisäselvitystä.

Oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan riittävä perehtyneisyys on henkilöllä, joka on esimerkiksi suorittanut tuomioistuinharjoittelun. Pykälä ei anna lautakunnalle harkintavaltaa. Vaikka tuomioistuinharjoittelu tai asianajajatutkinto olisi suoritettu kauan sitten, hakijan ei tarvitse esittää tietoja työhistoriastaan eikä oikeudenkäyntiavustajalautakunta voi selvittää, millaisissa työtehtävissä hakija on toiminut, koska lain edellyttämä riittävän perehtyneisyyden edellytys on täytetty. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajat pitävät tätä ongelmallisena. Jos hakija vetoaa lain 2 §:n 2 momentin 4-kohtaan (toiminut vähintään vuoden ajan muussa tehtävässä, joka perehdyttää oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan toimeen), lautakunta voi pyytää tarvittaessa tarkempaa selvitystä esimerkiksi siitä, onko hakija avustanut asianajajia oikeudenkäynneissä.

Lupahakemusten perusteluista keskusteltaessa oikeudenkäyntiavustajalautakunnan jäsenet toteivat, että luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain mukaan kielteinen lupapäätös on perusteltava. Kuitenkin, jos asiassa on ilmennyt jotakin erityistä, myönteisessäkin päätöksessä harkinta tuodaan näkyviin ja päätös perustellaan.

Tuomioistuinten on ilmoitettava esiintymiskielloista oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle ja muista tiedoista voi ilmoittaa. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on lähettänyt tuomioistuimille kirjeen, jossa kerrotaan, mistä asioista on ilmoitettava ja minkä tyyppisistä asioista voi ilmoittaa. Ilmoituksia luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien toiminnasta tai olosuhteista tulee myös esimerkiksi syyttäjiltä tai ulosotosta. Käytännössä oikeudenkäyntiavustajan toiminnasta ilmoittamiseen on Wagner-Prennerin ja Meroman arvion mukaan korkea kynnyks ja usein vasta esiintymiskielloista ilmoitetaan.

Yhtenä haasteena on ollut, miten lupa myöhemmin voidaan peruuttaa ammattitaidon puutteen vuoksi. Lupa voidaan lain 20 §:n mukaan peruuttaa, jos hakija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä. Helsingin hovioikeuden päätöksen 13.11.2014 nro 2159 perusteluista on oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa tulkittu siten, että hakijan mahdollista ammattitaidotonta toimintaa ei voida huomioida ennen luvan myöntämistä, mutta jos luvan myöntämisen jälkeen osoittautuu, ettei henkilöllä ole ammattitaitoa hoitaa tehtäviään, siihen voidaan puuttua.

Oikeudenkäyntiavustajaluettelo ja asianhallintajärjestelmä

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajat esittelivät oikeudenkäyntiavustajaluetteloa, joka on oikeusministeriön internet-sivuilla (www.oikeus.fi). Luetteloa päivitetään välittömästi lautakunnan kokousten yhteydessä eli luettelo on ajantasainen.

Lautakuntaan tulee jonkin verran puhelinsoittoja, joissa kysytään, kuka olisi hyvä avustaja tai kuka voisi avustaa tietyn tyyppisessä asiassa. Luetteloa ei ole kuitenkaan tehty vastaavasti kuin asianajajista Asianajajaliiton internet-sivuilla olevaa luetteloa, josta voi hakea asianajajaa esimerkiksi paikkakunnan tai osaamisalueen mukaan. Oikeudenkäyntiavustajaluetteloa perustettaessa oltiin yhteydessä tietosuojavaltuutettuun, jonka kanta tuolloin oli, että luettelon pitäisi olla vastaavantyyppinen kuin terveydenhuollon ammattihenkilöistä pidetty rekisteri. Koska kyse on oikeusministeriön sivuista, riskinä voi olla, että kaikkien oikeudenkäynneissä toimimaan oikeutettujen oikeudenkäyntiavustajien ajatellaan olevan luettelossa, vaikka myös Asianajajaliiton internet-sivuilla on oma luettelonsa. Viranomaisen tehtävä ei ole myöskään mainostaa yksityisen toimijan palveluja. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ovat perustaneet yhdistyksen (Auktorisoidut Lakimiehet), jonka sivuille voisi oikeusministeriön internet-sivuja pa-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

remmin sopia vastaaventyyppinen luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien hakupalvelu kuin mitä asianajajista on olemassa.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajat esittelivät lautakunnan asianhallintajärjestelmää ja sen sisältämiä tietoja. Järjestelmässä ei tehdä itse ratkaisuja, vaan ne liitetään sinne liitetiedostoina. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajien mukaan asianhallintajärjestelmässä ei ole kaikilta osin toimiva ja kehitystarpeita on ilmennyt.

Sähköinen asiointi

Oikeuskansleri on ratkaisussaan 25.2.2015 (OKV/1531/1/2013) arvioinut sähköistä asiointia oikeudenkäyntiavustajalautakunnan toiminnassa ja saattanut käsityksensä lautakunnan tietoon. Lautakunnan edustajat ilmoittivat, että sähköiseen asiointiin siirtymisestä on päätetty, mutta asia on selvittelyn alla. Tarkoituksena on, että esimerkiksi hakemus olisi mahdollista toimittaa sähköisesti.

Resurssit

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajien mukaan lautakunnan työn käynnistyessä ja ensimmäisen toimintavuoden aikana resurssit olivat tiukalla. Hakemusten käsittelyn lisäksi piti luoda virasto ja sen toimintatavat. Lautakunnan toiminta edellyttää vähintään kokoaikaista osastosihteeriä. Tällä hetkellä osastosihteerin virka on määräaikainen. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajat toivat esille, että oikeusministeriön kanssa on keskusteltu viran vakinaistamisesta ja että oikeusministeriön kanssa on tulossa tapaaminen, jossa keskustellaan muun muassa resurssikysymyksistä.

Yhtenä ongelmana näin pienillä resurssilla on sijaisuuksien järjestäminen. Käytännössä läsnä olevat henkilöt ovat keskenään sopineet, kuka päivystää puhelimesta esimerkiksi lomien aikana. Koska kyse on viranomaistoiminnasta ja hakijoiden ja asiakkaiden oikeusturvasta, sijaisuusjärjestelyt tulisi järjestää kestävämmälle pohjalle. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajien mukaan erilaiset seurantatoiminnot tulevat yhä enemmän painottumaan lautakunnan toiminnassa ja tämä edellyttää resursseja. Myös laskutus ja sen seuraaminen on aiheuttanut runsaasti työtä.

Havaintoja luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain soveltamisesta

Tiedonkulku ja yhteistyö oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ja valvontalautakunnan välillä on toiminut oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajien mukaan hyvin ja muun muassa yhteisiä koulutustilaisuuksia on järjestetty. Valvontalautakunnan kanssa on sovittu, että oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle lähetetään tiedoksi kaikki luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat valvonta-asioissa annetut ratkaisut. Valvontakäytännön yhtenäisyyden vuoksi pidettiin hyvänä, että valvontalautakunta valvoo sekä asianajajien että luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien menettelyä. Toistaiseksi ei ole ollut sellaisia valvonta-asioita, joista valvontalautakunta olisi tehnyt esityksen oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle. Kanteluita ei ole oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle saapunut, ja jos niitä tulisi, ne siirrettäisiin viran puolesta valvontalautakunnalle.

Oikeuskansleri totesi havainneensa laissa useita puutteita ja harkitsevansa lainmuutoksen esittämistä oikeusministeriölle. Oikeuskansleri kysyi, onko lautakunnan edustajilla näkemyksiä siitä, mitkä kohdat oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa ovat osoittautuneet ongelmalliseksi ja näkevätkö he laissa tarkistamistarvetta.

OIKEUSKANSLERIN VIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan edustajat toivat esiin seuraavia puutteita.

- Lupaedellytysten selvittäminen: Luvan myöntämisvaiheessa ei ole mahdollista selvittää ja tutkia esimerkiksi sitä, onko hakijalla riittävää ammattitaitoa tehtävien suorittamiseen, jos hakija on suorittanut tuomioistuinharjoittelun tai asianajajatutkinnon, mahdollisesti hyvinkin pitkä aika sitten.
- Ilmeisen sopimaton: Raja on korkeampi kuin asianajajilla. Lain esitöissä viitataan esimerkiksi ainoastaan päihde- ja mielenterveysongelmiin, ammattitaidosta ei nimenomaisesti todeta mitään.
- Rehellinen: Rehellisyys on lain 2 §:n 3 momentissa sidottu tietyn ajan kuluessa tuomittuihin rangaistuksiin tuomion lainvoimaisuudesta laskettuna. Hakijan oikeusturva kannalta asioiden pitkä käsittelyaika (pitkä esitutkinta tai oikeusprosessi) voi olla ongelmallinen. Jos teosta on kulunut huomattavan pitkä aika, se voisi olla hyvä ottaa huomioon, vaikka rangaistus olisi annettu lähivuosina. Yksi vaihtoehto voisi olla, että luvansaaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat asiat käsiteltäisiin kiireellisinä.
- Valvonnan laajuus ja keinot: Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien valvonta rajoittuu vain tässä tehtävissä suoritettuihin toimiin. Esimerkiksi, jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja laatii asiakirjoja, jotka eivät johda oikeudenkäyntiin, toiminta ei ole valvonnan piirissä. Soveltamisala on osittain tulkinnanvarainen ja asiakkaiden oikeusturvan kannalta ongelmallinen. Valvonnan tulisi kohdistua kaikkeen ammattitoimintaan vastaavasti kuin asianajajilla. Myös keinojen tulisi olla samat, esimerkiksi toimistotarkastuksia ei voida nyt tehdä. Myöskään sitä, onko luvan saaneilla oikeudenkäyntiavustajilla vastuuvakuutuksia, ei voida tällä hetkellä valvoa.
- Palkkiot: Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien palkkioriiita-asioita ei voida saattaa valvontalautakunnan käsittelyyn vastaavasti kuin asianajajien kohdalla. Käytännössä palkkioista joudutaan riitelemään käräjäoikeudessa, mikä merkitsee oikeudenkäyntikulturiskiä. Palkkioriiita-asioita tulisi olla mahdollista käsitellä valvontalautakunnassa vastaavasti kuin asianajajien kohdalla.
- Tilitys: Oikeudenkäyntiavustajalautakunta on velvollinen tilittämään Asianajajaliitolle vuosittain 2/3 maksetuista valvontamaksuista, mitä pidettiin määrällisesti suurena. Tätä voisi kohtuullistaa, jotta lautakunnan toiminnan ja toimintatapojen kehittämiseen voitaisiin osoittaa rahaa.
- Yläikäraja: Laissa ei ole yläikärajaa luvan saaneena oikeudenkäyntiavustajana toimimiselle.
- Tuomarin vastuu: Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan jäsenet eivät toimi tuomarin vastuulla. Laista puuttuu tätä koskeva säännös.

Oikeuskansleri totesi, että jos lautakunnassa vielä tullee esiin muita luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annettuun lakiin liittyviä tarkistamistarpeita, niitä voi toimittaa oikeuskanslerinvirastoon.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
 POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
 TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
 INTERNET www.okv.fi

Lopputoteamus

Tutustumis- ja tarkastuskäynti ei antanut aihetta oikeuskanslerin toimenpiteisiin.

Vakuudeksi

Neuvotteleva virkamies

Johanna Koivisto

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

OIKEUDENKÄYNTIAVUSTAJALAUTAKUNNAN VALVONTAMAKSUT

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön kirjanpitoon on kirjattu valvontamaksutuloja 1.1.2013–30.9.2016 2 024 150,00 euroa, 1.10.2016–31.12.2016 15 036,00 euroa ja 1.1.–31.5.2017 572 084,00 euroa; **yhteensä 2 611 270,00 euroa**. Tileistäpoistoja ei ole kirjattu vuonna 2017. Vuosina 2013–2016 valvontamaksuja poistettiin tileistä 2 498,00 euroa, joita ei ole aiemmin huomioitu. **Tileistäpoistot huomioiden tuloja on kertynyt yhteensä 2 608 772,00 euroa.**

Oikeusministeriön on ottanut käyttöön valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon Kieku-tietojärjestelmän 1.10.2016. Tätä aiemmat tulot on raportoitu Raindance-taloudenohjausjärjestelmästä raportilla Suor1 (vastualue 49619, suorite 1100) ja tarkistettu kirjanpidon saldolistauksella samasta suoritteesta. Tulot 1.11.2016–31.5.2017 on raportoitu käyttäen Kieku BI-raportoinnin Seuranta- ja vertailuraporttia (rajauksena suorite 15000001100). 1.1.–31.5.2017 tulojen raportin [linkki](#).

30.9.2016 avoimet valvontamaksujen laskut (119 kpl yhteissummaltaan 40 630,20 €) on siirretty Raindancesta Kiekun myyntireskontraan. Sekä Raindancesta siirrettyjen ja Kiekussa laskutettujen avoimet laskut on raportoitu Kiekun myyntireskontrasta toiminnolla FBL5N (yritys 1500, avoimet erät 31.5.2016, rajauksena viiteavain2 A346). **31.5.2017 maksamattomia valvontamaksuja on ollut 482 616,37 euroa.**

Maksettuja valvontamaksuja on täten yhteensä 2 126 155,63 euroa (tulot vähennettyinä tileistäpoistoilla ja avoimilla laskuilla). Tästä asianajoliitolle kuuluva **2/3 on 1 417 437,09 euroa.**

Aiemmat asianajoliitolle aiemmin suoritettut tilitykset ovat olleet 1 335 215,05 €. Asianajoliiton osuus vähennettynä aiemmillä tilityksillä **on 82 222,04 euroa.**

Taloustarkastaja

Sanna Appelberg